

ที่ ปน ๐๐๒๓.๔/ว ๒๒๕๐

ศาลากลางจังหวัดปัตตานี

ถนนเดชา ปน ๙๔๐๐๐

๒๗

มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี นายกเทศมนตรีเมืองปัตตานี และนายกเทศมนตรีเมืองตะลุบัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๒๖๑

ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๖

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า กระทรวงมหาดไทยแจ้งให้ทราบว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ขอใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อสร้างวัด ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งกรณีดังกล่าวคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ พิจารณาข้อหาหรือการขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันของคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมสภาผู้แทนราษฎร ได้มีความเห็นว่า การใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อตั้งวัดหรือสร้างวัดและมีการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีสภาพเป็นถาวรวัตถุเพื่อใช้ประกอบศาสนกิจ มิใช่เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ราชการ ไม่อาจดำเนินการถอนสภาพที่ดินตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ การจะขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่หากภายหลังมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับกรณีการขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลในประเด็นดังกล่าวว่าจะมีการผ่อนปรนหรือไม่ อย่างไร ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ ให้กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินในความรับผิดชอบที่มีปัญหาการเข้าไปครอบครองหรือใช้ประโยชน์ไปแล้วเสร็จ และเกิดความชัดเจนโดยเร็ว หากมีกรณีใดมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการจงใจบุกรุกที่ดินของรัฐ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด อีกทั้ง กระทรวงมหาดไทยได้มีการพิจารณาในการประชุมกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๒๗/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ตั้งข้อสังเกตว่า "การจัดตั้งวัดได้มีการดำเนินการไม่ถูกต้องจนไม่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องด้วยวิธีอื่นได้ จึงจำเป็นต้องตราเป็นพระราชบัญญัติโอนที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้แก่วัดเป็นกรณีพิเศษ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องควบคุมดูแลมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายเกิดขึ้น เพราะว่าหากปล่อยให้มีการกระทำที่ไม่ถูกต้องเกิดขึ้นแล้วก็จะแก้ไขได้ยาก นอกจากนั้นปรากฏว่า ได้มีการตั้งสำนักสงฆ์ต่าง ๆ ขึ้นในที่สาธารณะและเขตพื้นที่ป่าสงวนเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าไม่มีการควบคุมดูแลไว้ตั้งแต่ต้นก็จะเกิดปัญหาทำนองนี้ขึ้นมาอีก" ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องให้สำนักงานพระพุทธศาสนา-แห่งชาติสำรวจรวบรวมข้อเท็จจริง และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการที่ไม่มีการสร้างวัดในที่ดินสาธารณะประโยชน์ พร้อมทั้งวิเคราะห์แนวทางควบคุม และแก้ไขปัญหาตลอดจนผลกระทบของแต่ละแนวทางเสนอรัฐบาลเพื่อกำหนดนโยบายให้แก้ไขปัญหาหรือแก้ไขกฎหมายต่อไป และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรี จึงขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ช่วยกันกวดขันดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินสาธารณะ

ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ด้วย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตรี

(ตระกูล โทธรรม)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี

กลุ่มงานกฎหมายระเบียบและเรื่องร้องทุกข์

โทร. ๐-๗๓๓๓-๖๐๔๔ ต่อ ๑๐๔

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๙๕๑๙

ผู้ประสานงาน : นส.นัฐวิธยา

- ☐ ผ.บ.ท.
☐ กง.บด.
☐ กง.สส.
☒ กง.กม.
☐ กง.กก.
☐ กง.ขป.

Print | กว

สจ. ปัตตานี

รับที่ ๗๔๗

วันที่ 24 มิ.ย. ๒๕๖๖

เวลา ๑๖.๕๕

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๒๖๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๑๕๓

ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๖

จำนวน ๑ ฉบับ

๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๑๘๓๑

ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๕

จำนวน ๑ ฉบับ

๓. สำเนารายงานการประชุม คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑
 ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๕ วันพุธที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕

จำนวน ๑ ฉบับ

๔. สำเนารายงานการประชุมกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๒๗/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๕

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ขอใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อสร้างวัด ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งกรณีดังกล่าวคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ พิจารณาข้อหาหรือการขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันของคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ได้มีความเห็นว่าการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อตั้งวัดหรือสร้างวัดและมีการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีสภาพเป็นถาวรวัตถุเพื่อใช้ประกอบศาสนกิจ มิใช่เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ราชการ ไม่อาจดำเนินการถอนสภาพที่ดินตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ การจะขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่หากภายหน้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับกรณีการขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลในประเด็นดังกล่าวว่าจะมีการผ่อนปรนหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ ให้กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินในความรับผิดชอบที่มีปัญหาการเข้าไปครอบครองหรือใช้ประโยชน์ไปแล้วเสร็จ และเกิดความชัดเจนโดยเร็ว หากมีกรณีใดมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการจงใจบุกรุกที่ดินของรัฐ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด อีกทั้ง กระทรวงมหาดไทย ได้มีการพิจารณาในการประชุมกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๒๗/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๕ ตั้งข้อสังเกตว่า "การจัดตั้งวัดได้มีการดำเนินการไม่ถูกต้องจนไม่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องด้วยวิธีอื่นได้

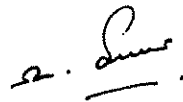
/จึงจำเป็น...

จึงจำเป็นต้องตราเป็นพระราชบัญญัติโอนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้แก่วัดเป็นกรณีพิเศษ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องควบคุมดูแลให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายเกิดขึ้น เพราะว่าหากปล่อยให้มีการกระทำที่ไม่ถูกต้องเกิดขึ้นแล้วก็จะแก้ไขได้ยาก นอกจากนั้นปรากฏว่า ได้มีการตั้งสำนักสงฆ์ต่าง ๆ ขึ้นในที่สาธารณะและเขตพื้นที่ป่าสงวนเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าไม่มีการควบคุมดูแลไว้ตั้งแต่ต้นก็จะเกิดปัญหาทำนองนี้ขึ้นมาอีก” ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสำรวจรวบรวมข้อเท็จจริง และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการที่ไม่มีการสร้างวัดในที่ดินสาธารณประโยชน์ พร้อมทั้งวิเคราะห์แนวทางควบคุม และแก้ไขปัญหาดูแลจนผลกระทบของแต่ละแนวทางเสนอรัฐบาลเพื่อกำหนดนโยบายให้แก้ไขปัญหาหรือแก้ไขกฎหมายต่อไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรี จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ช่วยกันกวดขันดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่สาธารณะตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่นที่พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ด้วย รายละเอียดปรากฏตาม QR - Code หายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอกวิทย์ มีเพียร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน ญัตติธาริณี รุจิณวัฒน์กุล
โทร. ๐๙๕๕-๙๓๗-๒๐๐๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๔

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขที่ 1183
วันที่ - 6 ม.ค. 2566
เวลา 07:44:58 AM

ส่วนราชการ..... กระทรวงมหาดไทย กรมที่ดิน โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๑ โทรสาร ๐ ๒๑๔๑ ๙๑๐๖
 ที่ มท ๐๕๑๑๓/ ๑๕๓ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๖
 เรื่อง..... การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน
 เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑๓/๒๒๕๕ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ แจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดำเนินการ กรณีคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ ได้มีมติเห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการพิสูจน์สิทธิ การครอบครองที่ดินในความรับผิดชอบที่มีปัญหาการเข้าไปครอบครองหรือใช้ประโยชน์ให้แล้วเสร็จ และเกิดความชัดเจนโดยเร็ว หากมีกรณีใดมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการจงใจบุกรุกที่ดินของรัฐ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด นั้น

กระทรวงมหาดไทยขอเรียนว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ขอใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ เพื่อสร้างวัด ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งกรณีดังกล่าวคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมาย ของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ พิจารณา ข้อหาหรือการขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ของคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร แล้วมีความเห็นว่า การใช้ที่ดิน สาธารณะประโยชน์เพื่อตั้งวัดหรือสร้างวัดและมีการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีสภาพเป็นถาวรวัตถุ เพื่อใช้ประกอบศาสนกิจ มิใช่เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ราชการ ไม่อาจดำเนินการถอนสภาพที่ดินตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ การจะขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของ แผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่หากในภายหลังมีการ แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลในประเด็นดังกล่าวว่าจะมีการผ่อนปรนหรือไม่ อย่างไร ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๕ ให้กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินในความรับผิดชอบที่มีปัญหาการเข้าไปครอบครอง หรือใช้ประโยชน์ให้แล้วเสร็จ และเกิดความชัดเจนโดยเร็ว หากมีกรณีใดมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการ จงใจบุกรุกที่ดินของรัฐ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และ กระทรวงมหาดไทยได้มีการพิจารณาในการประชุมกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๒๗/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๕ ตั้งข้อสังเกตว่า “การจัดตั้งวัดได้มีการดำเนินการไม่ถูกต้องจนไม่สามารถแก้ไขให้ถูกต้อง ด้วยวิธีอื่นได้ จึงจำเป็นต้องตราเป็นพระราชบัญญัติโอนที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้แก่วัดเป็นกรณีพิเศษ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องควบคุมดูแลให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายเกิดขึ้น เพราะหากปล่อยให้มีการ กระทำที่ไม่ถูกต้องเกิดขึ้นแล้วก็จะแก้ไขได้ยาก นอกจากนั้นปรากฏว่า ได้มีการตั้งสำนักสงฆ์ต่าง ๆ ขึ้นในที่สาธารณะ และเขตพื้นที่ป่าสงวนเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าไม่มีการควบคุมดูแลไว้ตั้งแต่ต้นก็จะเกิดปัญหาทำนองนี้ขึ้นมาอีก จึงขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ส่งการกำชับไปยังจังหวัด และอำเภอ รวมทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยเฉพาะสภาตำบลต่าง ๆ ทั่วประเทศ ให้ช่วยกันควบคุมดูแลในเรื่องนี้ต่อไปด้วย” ดังนั้น แนวทางการแก้ไข

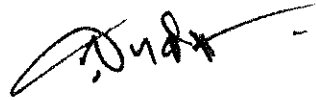
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
เลขที่ 11
วันที่ 9 ม.ค. 2566
เวลา 11:56 น.

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
เลขที่ 69
วันที่ 6 ม.ค. ๒๕๖๖
เวลา 11:45

/ปัญหา...

ปัญหาดังกล่าวจะต้องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสำรวจรวบรวมข้อเท็จจริง และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น
สืบเนื่องจากการที่ได้มี การสร้างวัดในที่ดินสาธารณประโยชน์ พร้อมทั้งวิเคราะห์แนวทางควบคุม และแก้ไข
ปัญหา ตลอดจนผลกระทบของแต่ละแนวทางเสนอรัฐบาลเพื่อกำหนดนโยบายให้แก้ไขปัญหาหรือแก้ไข
กฎหมายต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายสุธีพงษ์ จิตเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ด่วนที่สุด

สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล)๑๘๓๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง การเร่งรัดดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดิน

เรียน รอง-นรม. (พลเอก ประวิตรฯ) ปล.กปร., รัฐ-กท., กค., ทส., มท., ลธ., ผอ.-คทช.

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรีเห็นว่า เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดิน รวมทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลเป็นรูปธรรม และมีความยั่งยืน คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินในความรับผิดชอบที่มีปัญหาการเข้าไปครอบครองหรือใช้ประโยชน์ให้แล้วเสร็จ และเกิดความชัดเจนโดยเร็ว แล้วรายงานข้อมูลให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ หากกรณีใดมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการจงใจบุกรุกที่ดินของรัฐ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดด้วย

จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ประไพ คำสะกุล

(นางประไพ คำสะกุล)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๐๐ ต่อ ๑๗๔๒ (งานคดีพิชชา) ๑๕๓๒ (สำนักงาน)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๕๔๖

www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th (ตฤณ)

รายงานการประชุม
คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑
ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๕
วันพุธที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย สป. ชั้น ๖ อาคารดำรงราชานุสรณ์ กระทรวงมหาดไทย

ผู้มาประชุม

๑. นายสวัสดิ์	ส่งสัมพันธ์	กรรมการ	ทำหน้าที่ประธาน
๒. นายปริญญ์	อุดมทรัพย์	กรรมการ	
๓. นายสุพล	ยุติธาดา	กรรมการ	
๔. ศ. (พิเศษ) กมลชัย	รัตนสกาววงศ์	กรรมการ	
๕. ศ. (พิเศษ) ยุวัฒน์	วุฒิเมธี	กรรมการ	
๖. ศ. (พิเศษ) วรรณชัย	บุญบำรุง	กรรมการ	
๗. นายธวัชชัย	ฟักอังกูร	กรรมการ	
๘. นางสาววันณนา	บุญนาค	กรรมการ	
๙. นายเอกศักดิ์	ตริกรณาสวัสดิ์	กรรมการ	
๑๐. นายยงยุทธ	ชินประเสริฐ	กรรมการ	
(แทน) ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สป.			
๑๑. สิทธิ พิษิต	คู่บรรเทิง	กรรมการและเลขานุการ	
นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมาย สป.			
๑๒. นางสาวปิยะฉัตร	พรหมพันธุ์	ผู้ช่วยเลขานุการ	
นิติกรชำนาญการ สำนักกฎหมาย สป.			
๑๓. นางสาวจุฑาทิพย์	อินสินธุ	ผู้ช่วยเลขานุการ	
นิติกรชำนาญการ สำนักกฎหมาย สป.			

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายอรรษิษฐ์	สัมพันธ์รัตน์	ติดราชการ
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ด้านบริหาร		
๒. ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	- ว่าง -
๓. นายพินัย	อนันตพงศ์	ลาการประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. ว่าที่ร้อยตรี สิทธิธรรม	กุลอารยะสิน	นิติกรปฏิบัติการ สำนักกฎหมาย สป.
๒. นางสาวนริศรา	รุ่งประชาเดช	นิติกรปฏิบัติการ สำนักกฎหมาย สป.
๓. นายศฤงคาร	เสนหา	นิติกรปฏิบัติการ สำนักกฎหมาย สป.

ผู้แทนกรมการปกครอง

๑. นายวีรวัฒน์	ธีรมิตร	ผู้อำนวยการส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อย ๑ หัวหน้ากลุ่มงานมาตรฐานและระเบียบกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ
๒. นายทัศนพล	ประทีป ณ กลาง	
๓. นายสุรศักดิ์	คงศาศรี	หัวหน้ากลุ่มงานอาวุธปืนและวัตถุระเบิด ๒ นิติกรชำนาญการ
๔. นายสัญญา	แก้วคง	

๑. กองบังคับการตรวจสอบและวิเคราะห์อาชญากรรมทางเทคโนโลยี
กองบัญชาการตำรวจสืบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (สอท.) ได้มีหนังสือ ที่ ดช ๐๐๓๔.๗๗/๕๑๐
ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เรื่อง สอบถามรายละเอียดปีนแปลงคักัน และเครื่องกระสุนปืน
แปลงคักัน จัดเป็นอาวุธปืนหรือสิ่งเทียมอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด

๓. กรมการปกครอง (สำนักงานการสอบสวนและนิติการ) เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๔ (๑) กำหนดนิยามคำว่า “อาวุธปืน” หมายความว่า รวมตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืนโดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊ส หรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงานและส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง แต่ปรากฏว่าเป็นแบบลัดกัน คือ ปืนเลียนแบบ ปืนจำลอง หรือโมเดลปืน ที่จำลองรูปแบบและหลักการทำงานมาจากอาวุธปืนแต่ไม่สามารถขับเคลื่อนเครื่องกระสุนปืนหรือเม็ดกระสุนใด ๆ ออกมาจากลำกล้องได้ ในกระบวนการออกแบบและผลิตปืนแบบลัดกันจะป้องกันให้ปืนแบบลัดกันไม่สามารถใช้กระสุนปืนจริงได้ รูปแบบการทำงานปืนแบบลัดกันประเภทไฟออกลปากกระบอกหรือที่เรียกว่า Front Firing คือ เมื่อบรรจุกระสุนของปืนแบบลัดกันแล้วทำการยิง จะทำให้เกิดเสียงดังลักษณะเช่นเดียวกับอาวุธปืน มีการคัดลอกกระสุนในปืนแบบลัดกันรุ่นที่มีระบบสไลด์แบบกึ่งออโตเมติก และมีแสงแฟลชออกลายกระบอกปืนโดยที่ไม่มีการขับเคลื่อนสิ่งใดออกมาจากปากกระบอก การออกแบบหลักการทำงานเช่นนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้สามารถใช้กับเครื่องกระสุนปืนจริงได้ จะมีเพียงรูระบายแก๊สขนาดเล็ก ออกปลายกระบอก และมีเหล็กแกนที่แข็งแรงปิดกันเอาไว้อีกด้วย วัตถุประสงค์ของปืนแบบลัดกันส่วนใหญ่ใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์ การกีฬา การปล่อยตัวนักกีฬา การสะสม การฝึกซ้อมก่อนการมีอาวุธปืนจริง และลดอัตราการครอบครองอาวุธปืนจริงโดยไม่จำเป็น ดังนั้น ปืนแบบลัดกัน จึงถือเป็น “สิ่งเทียมอาวุธปืน” ตามมาตรา ๔ (๕) แห่ง พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และมาตรา ๕ (๒) กำหนดนิยามคำว่า “เครื่องกระสุนปืน” หมายความว่า รวมตลอดถึงกระสุนโดด กระสุนปราย กระสุนแตก ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิด และจรวด ทั้งชนิดที่มีหรือไม่มีกรดแก๊ส เชื้อเพลิง เชื้อโรค ไอพิษ หมอกหรือควัน หรือกระสุน ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิด และจรวด ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน หรือเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัดหรือทำ หรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืน แต่ปรากฏว่า กระสุนซึ่งใช้กับ ปืนแบบลัดกัน (ลูกแบบลัด) เป็นกระสุนที่ผลิตพิเศษเฉพาะใช้กับปืนแบบลัดกันเท่านั้น เป็นกระสุนเสียงแรงดันต่ำไม่เกิน ๔๕๐ บาร์ มีลักษณะเหมือนปลอกกระสุนมีจیبตรงกลางปิด เมื่อทำการยิงจะทำให้เกิดแรงดันความร้อนและเปลวไฟทำให้เกิดแสงและเสียงเท่านั้น มิได้มีลักษณะเป็นกระสุนที่ส่งออกจากปลายลำกล้องแต่อย่างใดโดยมีลักษณะกลไกการใช้งานคล้ายคลึงกับพลูหรือประทัดไฟ ซึ่งใช้ได้ครั้งเดียวและไม่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้อีก อีกทั้งเมื่อเข้าสู่แบบลัดและปืนแบบลัดกันมาใช้อิงจะไม่สามารถขับเคลื่อนสิ่งใดออกจากปลอกกระสุนได้ ดังนั้น กระสุนปืนแบบลัดกันจึงถือเป็นดอกไม้เพลิงตาม มาตรา ๔ (๔) แห่ง พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ทั้งนี้ ได้เทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑)

เรื่องเสร็จที่ ๘๔๖/๒๕๕๑ กรณีกระทรวงมหาดไทยหาหรือว่า BB GUN เป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ หรือไม่ และคำชี้ขาดความเห็นแย้งของอัยการสูงสุดตามหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุดที่ อส ๐๐๓๐.๔/๙๐๖๐ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ และคำพิพากษาศาลจังหวัดเพชรบูรณ์ คดีหมายเลขแดง ที่ อ ๔๐๑/๒๕๖๓

๔. กรมการปกครองเห็นว่า กรณีข้อหาหรือการตีความสถานะของปืนแบลงค์กัน เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเนื่องจากอาจก่อให้เกิดผลกระทบทั้งในแง่ของผู้ปฏิบัติงานระหว่างสองหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งอาจมีผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืน จึงได้อนุมัติให้ยกเว้นเรื่องดังกล่าวนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกรมการปกครอง

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๔ (๑) (๒) (๔) และ (๕)

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมีประเด็นปัญหาการตีความในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ระหว่างผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานสองหน่วยงานซึ่งมีความเห็นแตกต่างกันว่าปืนแบลงค์กันเป็นอาวุธปืนตามความในมาตรา ๔ (๑) หรือเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนตามความในมาตรา ๔ (๕) และกระสุนของปืนแบลงค์กันเป็นเครื่องกระสุนปืนตามความในมาตรา ๔ (๒) หรือเป็นดอกไม้เพลิงตามความในมาตรา ๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ จึงเห็นว่าเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเนื่องจากอาจก่อให้เกิดผลกระทบทั้งในแง่ของผู้ปฏิบัติงานระหว่างสองหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งอาจมีผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตให้จำหน่ายหรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน (แบบ ป.๕) และใบอนุญาตให้ส่งหรือนำเข้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน (แบบ ป.๖) อย่างถูกต้องตามกฎหมายจากนายทะเบียนท้องที่ โดยอาจถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าวและถูกดำเนินคดีอาญาได้ จึงเห็นควรเสนอข้อหาหรือดังกล่าวให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาต่อไป

สำนักงานกฎหมาย สป. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้ให้ความหมายของคำว่า “สิ่งเทียมอาวุธปืน” หมายความว่า สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน และคำว่า “อาวุธปืน” หมายความว่า รวมตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืน โดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง จากคำนิยามดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสิ่งใดก็ตามที่มีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน จะเป็นเพียง “สิ่งเทียมอาวุธปืน” ไม่ใช่ “อาวุธปืน” จากข้อเท็จจริงตามหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๓๐.๔/๙๐๖๐ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ได้มีคำสั่งชี้ขาดไม่ฟ้องคดีเกี่ยวกับการมีปืนแบลงค์กันไว้ในครอบครอง โดยได้อธิบายลักษณะของปืนแบลงค์กันว่า เป็นปืนเสียงเปล่ามีรูปร่างเป็นอาวุธปืนที่จำลองรูปแบบและหลักการทำงานมาจากปืนจริงเท่านั้น แต่ไม่สามารถขับเคลื่อนกระสุนปืนจริงออกมาจากลำกล้องได้ มีแสงไฟและเสียงออกจากปลายกระบอกปืน ลำกล้องภายในมีแกนขวางลำกล้อง เพื่อป้องกันการดัดแปลงอาวุธปืน ช่องใส่กระสุนปืนไม่สามารถขับเคลื่อนเครื่องกระสุนปืนหรือเม็ดกระสุนใด ๆ

ออกมาจากลำกล้องได้ มีเพียงรูระบายแก๊สออกจากปลายกระบอกมีการคัดปลอกกระสุนเท่านั้น มีวัตถุประสงค์ เช่น ใช้ถ่ายทำภาพยนตร์หรือสัญญาณปล่อยตัวนักกีฬา เมื่อเกิดการยิงจะเกิดเพียงเสียง และเปลวไฟออกจากลำกล้องปืนเท่านั้น ไม่ได้มีการส่งเครื่องกระสุนปืนออกมาด้วย และเปลวไฟที่เกิดจากการยิงไม่มีอนุภาพและความรุนแรงที่สามารถทำอันตรายต่อร่างกายหรือชีวิตได้ดังเช่นอาวุธปืน โดยทั่วไป จึงรับฟังได้ว่าปืนแบบดังกล่าวไม่เป็นอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน ตามมาตรา ๔ (๑) (๒) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นเพียงสิ่งเทียมอาวุธปืน ตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งกรณีดังกล่าวยังสอดคล้องกับคำพิพากษาของศาลจังหวัดเพชรบูรณ์ คดีหมายเลขแดงที่ อ ๔๐๑/๒๕๖๓ ที่ยกฟ้องโจทก์เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐาน มีปืนแบบดังกล่าวไว้ในครอบครอง โดยอธิบายลักษณะของปืนแบบดังกล่าวในทำนองเดียวกันว่า เป็นเพียงสิ่งเทียมอาวุธปืน ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๘๔๖/๒๕๕๑ เกี่ยวกับลักษณะของ BB GUN ว่ามิได้เป็นอาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ เนื่องจากสภาพโครงสร้างของ BB GUN ที่ผลิตจากพลาสติกและเหล็กธรรมดาบางส่วนซึ่งไม่มีความแข็งแรงทนทานเพียงพอที่จะใช้ BB GUN เป็นอาวุธส่งเครื่องกระสุนปืนได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวมิใช่การทำนองเดียวกันกับปืนแบบดังกล่าว ดังนั้น ปืนแบบดังกล่าว จึงเป็นเพียง “สิ่งเทียมอาวุธปืน” ตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และไม่ถือเป็นอาวุธปืนตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ เทียบเคียงได้กับข้อเท็จจริงตามหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๓๐.๔/๙๐๖๐ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ และคำพิพากษาของศาลจังหวัดเพชรบูรณ์ คดีหมายเลขแดงที่ อ ๔๐๑/๒๕๖๓

เมื่อปืนแบบดังกล่าวไม่ใช่อาวุธปืน แต่เป็นเพียง “สิ่งเทียมอาวุธปืน” การมีปืนแบบดังกล่าวไว้ในครอบครอง จึงไม่มีความผิด และไม่จำเป็นต้องได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดไว้ว่า ผู้ที่มีสิ่งเทียมอาวุธปืนไว้ในความครอบครองจะต้องมีใบอนุญาตให้มีสิ่งเทียมอาวุธปืนไว้ในความครอบครองก่อน แต่การสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืนได้นั้นจะต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ก่อนจึงจะดำเนินการกระทำการดังกล่าวได้ มิฉะนั้นจะเกิดโทษทางอาญาแก่บุคคลผู้ฝ่าฝืน แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างถูกต้อง และเกิดความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติ เนื่องจากอาจก่อให้เกิดผลกระทบในแง่ของผู้ปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงประชาชนและผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต ประกอบกับกรมการปกครองเสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็น เห็นควรดำเนินการตามที่กรมการปกครองเสนอ ซึ่งกรณีดังกล่าว รองปลัดกระทรวงมหาดไทยหัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน (นายชยวุธ จันทร) ได้ให้ความเห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาให้ความเห็นแล้ว

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ คณะที่ ๑ ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าว โดยรับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมการปกครองแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ในลำดับแรกกรมการปกครองควรพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ที่มุ่งคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชนให้ได้รับความปลอดภัยจากบรรดาอาวุธทั้งหลาย จึงควรมีนโยบายการควบคุมปืนแบบล่งคั่น โดยพิจารณาจากศักยภาพและอันตรายของปืนแบบล่งคั่นว่า เมื่อนำไปใช้จะเป็นอันตรายมากน้อยเพียงใด มากกว่าที่จะอาศัยการตีความนิยามของปืนแบบล่งคั่น ว่าเป็นอาวุธปืนหรือสิ่งเทียมอาวุธปืน รวมทั้งต้องให้ความเป็นธรรมกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับปืนแบบล่งคั่นผู้สุจริตด้วย เนื่องจากเป็นความผิดทางอาญาที่กำหนดอายุความไว้อย่างยาว อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนที่ต้องเสี่ยงกับข้อกฎหมายที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบตีความขัดแย้งกัน

๒. กรมการปกครองควรดำเนินการศึกษาข้อมูลและแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการกำหนดมาตรการในการควบคุมและแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาต การนำเข้า การส่งออก การจำหน่าย การมีไว้ในครอบครอง รวมถึงการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายโดยการกำหนดรายละเอียดในเรื่องดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นอาวุธปืนหรือสิ่งเทียมอาวุธปืนก็ตาม โดยอาจจัดแบ่งเป็นกลุ่มหรือประเภท ตามแต่ละชนิดและลักษณะของอาวุธ และกำหนดระดับการควบคุม กำหนดความผิดในระดับความเข้มงวดที่แตกต่างลดหลั่นกันไป โดยอาจกำหนดนโยบายในการควบคุมและผ่อนปรนไว้ในส่วนของบทเฉพาะกาล

ดังนั้น ในขั้นนี้จึงไม่ควรพิจารณาตีความว่าปืนแบบล่งคั่นเป็นอาวุธปืนหรือสิ่งเทียมอาวุธปืน ตามนิยามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ แต่ควรจะแก้ไขปรับปรุง และกำหนดมาตรการต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น รวมทั้งควรปรึกษาหารือกันระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบและใช้กฎหมายดังกล่าว และมีความเห็นเพิ่มเติมว่าในช่วงนี้ควรชะลอการปรับใช้บังคับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ กับปืนแบบล่งคั่นไว้ก่อน และเร่งศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริง เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ต่อไป ทั้งนี้ ในขณะที่อยู่ระหว่างการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย อาจออกหนังสือสั่งการหรือกำหนดแนวทางตามที่ศาลหรือพนักงานอัยการได้วางแนวปฏิบัติไว้ และบังคับใช้กฎหมายตามหน้าที่และอำนาจซึ่งมีอยู่ตามกฎหมายฉบับปัจจุบันที่กำหนดไว้ในเรื่องการขออนุญาตนำเข้าหรือจำหน่าย

มติที่ประชุม ให้กรมการปกครองรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๒ ข้อหาหรือการขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ของคณะกรรมการสิทธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

ผู้แทนกรมที่ดินชี้แจงว่า คณะกรรมการสิทธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร มีหนังสือเรียนปลัดกระทรวงมหาดไทย ขอเข้าพบเพื่อหารือข้อราชการเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติ

ของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยขอหารือเกี่ยวกับประเด็นการขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งมีข้อเท็จจริงดังนี้

๑. กรณีวัดหรือสำนักสงฆ์ที่สร้างและตั้งขึ้นก่อนการประกาศพื้นที่สาธารณประโยชน์ เป็นปัญหาสำคัญ และมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องหาแนวทางการแก้ไขในเชิงนโยบาย เนื่องจากวัดหรือสำนักสงฆ์ที่สร้างหรือตั้งขึ้นก่อนมีพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๔ บังคับใช้ ไม่ต้องมีเอกสารสิทธิหรือโฉนดที่ดิน ประกอบการขอสร้างและตั้งวัดสามารถสร้างและตั้งเป็นวัดได้โดยอาศัยศรัทธาและการแสดงเจตนารมณ์ยกที่ดินให้เป็นของวัด ต่อมาภายหลังพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้กำหนดให้วัดจะต้องมีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือมีหนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินก่อน เช่น กรณีการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินของกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ จึงจะขอสร้างและตั้งวัดได้ ทำให้เกิดปัญหาในการขออนุญาตเอกสารสิทธิหรือโฉนดที่ดินให้แก่วัด เพราะขาดเอกสารหลักฐานยืนยันสิทธิในที่ดิน สมควรที่จะได้หารือกระทรวงมหาดไทยเพื่อแก้ไขปัญหาและกำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกัน

๒. กรณีประชาชนได้มีความเห็นร่วมกันที่จะสร้างและตั้งวัดในที่ดินสาธารณประโยชน์บางส่วน โดยไม่มีการเพิกถอนที่สาธารณประโยชน์นั้น แต่เกิดความเห็นแย้งกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลที่ดินสาธารณประโยชน์นำไปสู่การฟ้องร้องดำเนินคดี เช่น กรณีของที่พัทสงฆ์บ้านด้ายภูแก้ว อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เป็นต้น

๓. ข้อเสนอให้มีการแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสามารถขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เพื่อจัดตั้งเป็นวัดได้เหมือนกรณีกรมป่าไม้หรือสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจากวัดแม้ไม่ได้เป็นส่วนราชการตามกฎหมาย แต่วัดก็ถือเป็นสมบัติของพระพุทธศาสนาและสมบัติของชาติ ซึ่งไม่ใช่สมบัติของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ควรที่จะได้มีการแก้ไขปัญหาการออกโฉนดที่ดินหรือใบอนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินให้กับที่พัทสงฆ์ที่ตั้งอยู่ในที่สาธารณประโยชน์ที่มีจำนวนมาก แต่ในขณะนี้ยังไม่สามารถตั้งเป็นวัด ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

ข้อกฎหมายและระเบียบ

๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๓๐๔ สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

ฯลฯ

(๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ขายตลิง ทางน้ำ ทางหลวงทะเลสาบ

ฯลฯ

มาตรา ๑๓๐๕ ทรัพย์สินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นจะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา

๒. ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๘ บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้อธิบดีมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันได้ตามควรแก่กรณี อำนาจหน้าที่ดังว่านี้ รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้ใช้ได้

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมือง อาจถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือนำไปจัดเพื่อประชาชนได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจหรือเอกชน จัดหาที่ดินมาให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนแล้ว การถอนสภาพหรือโอนให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ แต่ถ้าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือที่ดินนั้นได้เปลี่ยนสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และมีได้ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามอำนาจกฎหมายอื่นแล้ว การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้นถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด

(๑) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า

ฯลฯ

มาตรา ๙/๑ ให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ เสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งที่ดินที่ได้รับอนุญาตตั้งอยู่ ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ ตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้

ฯลฯ

มาตรา ๑๐๘ ทวิ นับตั้งแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ฯลฯ

๓. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

มาตรา ๑๒๒ นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ

ฯลฯ

๔. กฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๔

๕. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓

๖. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐

๗. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๓

๘. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๓๑๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทบวงการเมืองหรือส่วนราชการขอใช้ที่ดินของรัฐ เพื่อประโยชน์ในราชการ

๙. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๑/๑๒๒๗๓ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๒๙ เรื่อง การตั้งวัดในที่ดินสาธารณประโยชน์

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ขอเข้าพบปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อหารือข้อราชการเกี่ยวกับระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ในประเด็นการขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันนั้น สืบเนื่องจากมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครอง ท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ กำหนดว่า นายอำเภอและองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจใช้หรือ ยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เว้นแต่ จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน และกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ โดยไม่ได้รับอนุญาตย่อมมีความผิดตามมาตรา ๑๐๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดิน อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้วางแนวทางปฏิบัติไว้ตามนัย มาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ สำหรับการเข้าใช้ที่ดิน ดังกล่าวเพื่อสร้างวัด แยกพิจารณาได้ ดังนี้

๑. การเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีสภาพเป็นถาวรวัตถุ นั้น จะต้องดำเนินการถอนสภาพที่ดินตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมาย ที่ดิน และดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยผู้ขอจะต้องเป็นทบวงการเมืองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งในกรณีนี้เป็นการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ เป็นที่ตั้งวัด และมีการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีสภาพเป็นถาวรวัตถุเพื่อใช้ประกอบศาสนกิจ จึงไม่ใช่เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ในราชการ ไม่อาจดำเนินการถอนสภาพที่ดินตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ ดังกล่าวได้ เนื่องจาก ผู้ขอถอนสภาพจะต้องเป็นทบวงการเมืองและใช้เพื่อประโยชน์ในราชการเท่านั้น แนวทางในการแก้ไข ปัญหาดังกล่าวจะต้องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกราบทูลพระราชบัญญัติโอนที่ดินให้แก่วัด ตามมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแนวทางปฏิบัติในกรณีดังกล่าว เคยมีการดำเนินการมาแล้ว เช่น กรณีพระราชบัญญัติโอนที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ในท้องที่ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ให้แก่วัดโชติได้ พ.ศ. ๒๕๔๖

๒. ส่วนกรณีการขออนุญาตเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราว ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน นั้น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ เกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ผู้ขอต้องเป็นบุคคล ธรรมดา หรือนิติบุคคลสัญชาติไทย และพนักงานเจ้าหน้าที่ (ผู้ว่าราชการจังหวัด) จะอนุญาตในระยะเวลา ๕ ปี (ครบกำหนดสามารถต่ออายุได้คราวละ ๕ ปี) โดยสถานะที่ดินยังคงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

สำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่ ซึ่งเป็นการเข้าใช้ลักษณะชั่วคราว แต่เนื่องจากกรณีการตั้งวัดดังกล่าว มีการก่อสร้างเสนาสนะถาวรวัตถุแล้ว หากจะให้รื้อถอนก็จะกระทบต่อความเลื่อมใสศรัทธาของ พุทธศาสนิกชนที่นับถือ ส่วนการดำเนินการที่จะให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการยกร้าง เพื่อออกพระราชบัญญัติโอนที่ดินให้แก่วัดก็จะใช้เวลานาน ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เห็นควรให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมอบหมายผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพื้นที่ ยื่นขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัด กำหนดเงื่อนไขอนุญาตว่า “จะต้องดำเนินการยกร้างพระราชบัญญัติโอนที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดินให้แก่วัดให้แล้วเสร็จก่อนครบกำหนดการอนุญาตตามมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน” โดยเทียบเคียงกรณีหน่วยงานราชการขออนุญาตสภาพที่ดินของรัฐเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการ ตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ ๓๓๑๑.๓/ว ๓๓๑๑๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ เรื่อง ชักซ้อม ความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทบทวนการเมือง หรือส่วนราชการขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์ในราชการ

๓. กรณีวัดที่ยังมิได้มีการอนุญาตตั้งวัดให้ถูกต้องตามกฎหมายนั้น เนื่องจากได้มี กฎกระทรวงการสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๖ ผู้ใดประสงค์จะสร้างวัดในที่ดินที่มี กรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครอง ให้ยื่นคำขอสร้างวัดต่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ในจังหวัดที่ดินนั้นตั้งอยู่ พร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

(ก) หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินที่จะใช้สร้างวัด และ หนังสือสัญญา ที่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้นได้ทำไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ ซึ่งแสดงเจตนาว่าจะยกที่ดินนั้นให้แก่วัดที่ขออนุญาตสร้าง หรือ

(ข) หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดจากส่วนราชการหรือหน่วยงาน ของรัฐในกรณีที่ที่ดินที่จะใช้สร้างวัดเป็นที่ดินที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐดูแลรักษา

ดังนั้น หากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งมีการกิจในการอนุญาตตั้งวัด ตามกฎหมาย ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐแล้ว วัดก็สามารถนำหลักฐานหนังสืออนุญาตให้ ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐดังกล่าวยื่นประกอบการขออนุญาตตั้งวัดให้ถูกต้องตามกฎหมายได้

๔. เนื่องจากกรณีดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยได้เคยแจ้งผลการพิจารณาของ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๑๑/๑๒๒๗๓ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๔ แจ้งกระทรวงศึกษาธิการทราบ สรุปได้ว่า “การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อสร้างวัดมิใช่เป็นการขอใช้ประโยชน์ในราชการ และ ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ราษฎรเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน แม้มีราษฎรบุกรุกเข้าครอบครองทำประโยชน์ และบางส่วนใช้เป็นที่ตั้งวัดแล้วก็ตาม ที่ดินนั้นก็ยังคงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ การจะใช้ เป็นที่ตั้งวัดย่อมกระทำไม่ได้” แต่ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แทนกระทรวงศึกษาธิการแล้ว จึงเห็นควรเสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาทบทวนความเห็นดังกล่าวข้างต้นก่อน

ทั้งนี้ ปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ) ได้มีบัญชาให้เสนอข้อหารือ ดังกล่าวเพื่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาให้ความเห็นแล้ว

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ คณะที่ ๑ ได้พิจารณาข้อหารื้อดังกล่าว โดยรับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมที่ดินแล้วมีความเห็นว่า/การขอสร้างและตั้งวัดภายหลัง พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ใช้บังคับแล้ว จะต้องมียกเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือ มีหนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินก่อน จึงจะขอสร้างและตั้งวัดได้ ประกอบกับการใช้ที่ดิน สาธารณประโยชน์เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีสภาพเป็นถาวรวัตถุจะต้อง ดำเนินการถอนสภาพที่ดินตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และดำเนินการ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดทาสถาปัตยกรรมที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยผู้ขอจะต้องเป็น ทบวงการเมืองตามประมวลกฎหมายที่ดิน แต่กรณีนี้เป็นการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อตั้งวัดหรือสร้างวัด และมีการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีสภาพเป็นถาวรวัตถุเพื่อใช้ประกอบศาสนกิจ จึงมิใช่เป็นการใช้ เพื่อประโยชน์ในราชการ จึงไม่อาจดำเนินการถอนสภาพที่ดินตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวล กฎหมายที่ดิน และดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวได้ เนื่องจากผู้ถอนสภาพจะต้อง เป็นทบวงการเมืองและใช้เพื่อประโยชน์ในราชการเท่านั้น ดังนั้น การจะขอตั้งวัดหรือสร้างวัดในที่ดินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันได้หรือไม่ นั้น จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมาย กำหนดไว้ แต่หากในภายหน้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับกรณีการขอตั้งวัดหรือสร้างวัด ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล ในประเด็นดังกล่าวว่าจะมีการผ่อนปรนหรือไม่ อย่างไร

มติที่ประชุม ให้กรมที่ดินรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมาย ของกระทรวงมหาดไทยไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๓ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชน พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พ.ศ.

ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมืองชี้แจงว่า ได้ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวม ชุมชนพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ในท้องที่ตำบลคลองโยง ตำบลศาลายา ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอ พุทธมณฑล และตำบลหอมเกร็ด ตำบลทรงคนอง ตำบลบางเตย อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยได้ดำเนินการปิดประกาศผังเมืองรวมชุมชน พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พร้อมทั้งประกาศเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสีย ไปตรวจดูแผนผัง และ ข้อกำหนดของผังเมืองรวมดังกล่าว โดยได้ปิดประกาศเก้าสิบวันตามขั้นตอนของกฎหมาย และเมื่อครบ กำหนดแล้วปรากฏว่าไม่มีผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้อง และได้เสนอคณะกรรมการผังเมืองในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๔ มีมติรับทราบ และเนื่องจากการวางและจัดทำผังเมืองรวม ชุมชนพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ได้ดำเนินการจัดทำตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๑๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้ คณะกรรมการผังเมืองกำหนดการดำเนินการต่อไปสำหรับผังเมืองรมนั้น โดยคณะกรรมการผังเมืองได้ ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔ และมีมติที่ประชุมสรุปได้ว่าให้ผังเมืองรวมที่ กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งคณะกรรมการผังเมือง (ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘) ได้ให้ความเห็นชอบแล้วและอยู่ในขั้นตอนการยกร่าง กฎหมายให้ดำเนินการออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยเพื่อใช้บังคับต่อไป โดยกรมโยธาธิการและ ผังเมืองได้จัดทำร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การให้ใช้บังคับ ผังเมืองรวมชุมชนพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พ.ศ. เรียบร้อยแล้ว จึงเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวให้

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยตรวจพิจารณา ซึ่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร) ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้เห็นชอบให้นำร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยตรวจพิจารณาแล้ว

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ คณะที่ ๑ ได้ตรวจพิจารณาร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวโดยรับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมืองและจังหวัดนครปฐมแล้วเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ตามที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอ โดยมีข้อสังเกตดังนี้

๑. กรมโยธาธิการและผังเมืองควรตรวจสอบเรื่องรูปแบบของการแบ่งวรรคหลักการย่อหน้า และการกำหนดวงเล็บย่อยในแต่ละข้อของร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักการร่างประกาศที่ถูกต้อง และเป็นไปตามแนวทางการร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อประโยชน์ในการใช้งานและอ้างอิง เนื่องจากในบางข้อมีการกำหนดวงเล็บย่อยไว้ในข้อเดียวกัน เช่น ในข้อ ๑๑ มี (๑) (๒) (๓) (๔) ทั้งในวรรคหนึ่ง และวรรคสอง อีกทั้งการวางข้อและข้อย่อยมิได้มีการกำหนดย่อหน้าให้เห็นชัดเจนแต่กลับวางเรียงในแนวที่เท่ากัน ซึ่งอาจสร้างความสับสนในการใช้อ้างอิงได้

๒. ในส่วนของการกำหนดพื้นที่การใช้ประโยชน์ของโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมที่ได้กำหนดเป็นพื้นที่ประกอบการในอาคารไม่เกิน ๓๐๐ ตารางเมตรนั้น เห็นว่าควรพิจารณากำหนดพื้นที่ตามหลักการใช้ประโยชน์ของที่ดินมากกว่าการใช้ประโยชน์ของอาคาร

๓. เนื่องจากหลักเกณฑ์ในข้อ ๓๕ ของร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวเป็นการกำหนดเกี่ยวกับผู้มีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมการก่อสร้างอาคารหรือการประกอบกิจการในเขตผังเมืองรวมปฏิบัติการให้เป็นไปตามประกาศนี้ ซึ่งเป็นเรื่องทั่วไป จึงเห็นควรกำหนดให้อยู่ในส่วนบททั่วไปแทนการกำหนดไว้ในส่วนท้ายของร่างประกาศฯ

มติที่ประชุม ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่ท้ายร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ อีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงดำเนินการเสนอต่อไปได้ พร้อมทั้งให้รับข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
-ไม่มี-

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๐๐ น.

(นางสาวจุฑาทิพย์ อินสินธุ)
ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

สิบท
(พิชิต ตั้บรรเทิง)
กรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

ปกปิด

รูปที่.....ของ.....
หน้า.....ของ.....

รายงานการประชุมคณะกรรมการแห่งชาติไทย

ครั้งที่ ๒๗/๒๕๒๕

เมื่อวันพุธที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๕

ณ ห้องประชุมกระทรวงมหาดไทย

อนุาประชุม

๑. พลเอก ประจวบ อุดมรังกูร
๒. นายสุชม เถาว์ชัยศิริ
๓. นายเจียม วัชรพุก
๔. นายพิทาส มุขาสตรอำพร
๕. นายสุรินทร์ ชัยวานิชย์
๖. นายสมพร อภัยทอง
๗. นายเจริญศักดิ์ ๗ สงขลา
๘. นายสนั่น วงศ์พิทักษ์
๙. นายฉลอง กลียานมิตร
๑๐. นายชีวิน สุทธิสุวรรณ
๑๑. พล.ต.อ.ณรงค์ นพานนท์
๑๒. นายศิริ เถวณิสกุล
๑๓. นายประมูท จันทจำนง
๑๔. นายพจน์ กันธมาลา
๑๕. นายสนิท รุจิรงค์
๑๖. นายชำนาญ พงนา
๑๗. นายโยธิน เกษมทรัพย์
๑๘. นายเจริญ ชำรงเกียรติ
๑๙. นายทวี สุทธิชัย
๒๐. นายชำนาญ เวียงแก้วพันธุ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประธาน
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
ปลัดกระทรวงมหาดไทย
แทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (ฝ่ายพัฒนา)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (ฝ่ายความมั่นคง)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย
อธิบดีกรมการปกครอง
แทนอธิบดีกรมการพัฒนารัฐบาล
อธิบดีกรมตำรวจ
อธิบดีกรมที่ดิน
อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
อธิบดีกรมโยธาธิการ
อธิบดีกรมราชทัณฑ์
อธิบดีกรมแรงงาน
แทนอธิบดีกรมอัยการ
ผู้อำนวยการสำนักผังเมือง
เลขาธิการเร่งรัดพัฒนาชนบท
ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

ปกปิด

๑๖

๒๑. นายสำราญ พึ่งประสิทธิ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
๒๒. นายทวีพงศ์ สระวาดี	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
๒๓. นายไพฑูริ์ กิตติมงคล	ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงมหาดไทย
๒๔. พลโท แสง จามรจันทร์	เลขาธิการรัฐมนตรี
๒๕. นายฉีก สุกเสนหา	ผู้อำนวยการองค์การตลาด
๒๖. นายอิง ชรรณกุล	แผนปฏิบัติการการไฟฟ้ากรหลวง
๒๗. นายสุเมธ สัมปัตตะวนิช	แผนปฏิบัติการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
๒๘. นายสุวิทย์ ศิริวงศ์	แผนปฏิบัติการการประปานครหลวง
๒๙. นายศิวัช เจริญพงษ์	แผนปฏิบัติการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๓๐. น.ส.ใบพร บุคระเทมณี	แผนปฏิบัติการการเคหะแห่งชาติ
๓๑. นายวัช วิชัยดิษฐ์	ผู้อำนวยการการประปาสวภูมิภาค
๓๒. ว่าที่ พล.ต.ท.สำเนา วิจิตรการ	ผู้อำนวยการตำรวจนครบาล
๓๓. พล.ต.ท.ประวิทย์ วงศ์วิเศษ	ผู้อำนวยการตำรวจตระเวนชายแดน
๓๔. พล.ต.ท.บุตร วรรณนถ	แผนปฏิบัติการตำรวจสอบสวนกลาง
๓๕. พล.ต.ท.วิสิษฐ์ สังคหะพงศ์	แผนปฏิบัติการตำรวจภูธร
๓๖. นายถาวรณ บุญเลิศ	ผู้อำนวยการกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
	เลขาธิการ

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๐๐ น.

ประธานกล่าวเปิดประชุมแล้วดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

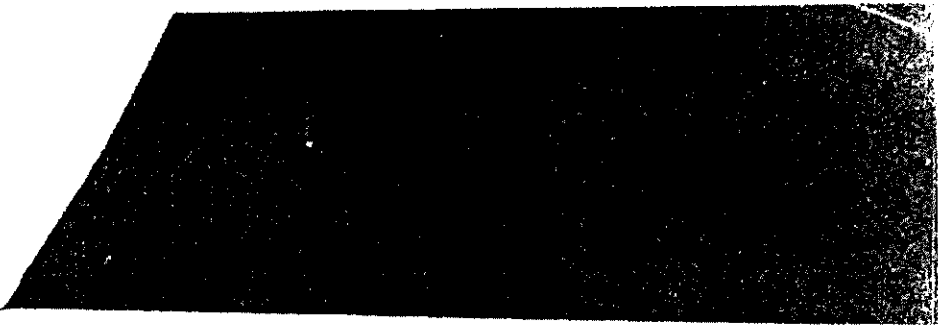
วาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธาน ได้ชี้แจงแนวทางการปฏิบัติราชการให้ที่ประชุมทราบ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ ดังนี้

๑. คณะกรรมการประชุมกระทรวง ฯ เพื่อความเหมาะสม จึงขอเปลี่ยนแปลงดำเนินการประชุมกระทรวง ฯ เกือบใหม่ คือ จะไม่นัดประชุมทุกวันพุธของสัปดาห์เว้นที่เลยปฏิบัติ แต่จะนัดประชุมเดือนละ ๑ ครั้ง ในกรณีที่มีเรื่องสำคัญหรือมีความจำเป็นเร่งด่วนก็อาจจะนัดประชุมเป็นกรณีพิเศษ

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

๑๖

ปิด
 - ๓ -

ชุดที่ ของ
 หน้า ของ

... แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการประชุม โดยที่การประชุมกระรวง ฯ นี้ มี
 ครั้งแรกของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นับตั้งแต่เข้ามาปฏิบัติราชการบริหารงานในกระทรวง
 มหาดไทย จึงขอให้แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประชุมกระรวง ฯ ไว้ว่า ขอให้ข้าราชการและคณะ
 รัฐวิสาหกิจชั้นผู้ใหญ่ทุกท่านที่เข้าร่วมประชุมได้พยายามใช้ประโยชน์จากการประชุมกระรวง ฯ ให้
 ที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอให้เป็นที่ซึ่งจะสร้างความเข้าใจ สร้างความร่วมมือ และการประสานงานที่ดี
 เพื่อให้การปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยเป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
 เพราะฉะนั้นหากส่วนราชการใดมีปัญหาหรืออุปสรรคที่ไม่สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ ก็ขอให้มาปรึกษา
 หารือกันที่ประชุมนี้ เพื่อจะได้รับทราบปัญหาาร่วมกัน และจะได้ช่วยกันพิจารณาหาทางแก้ไขให้หมดไป
 และหากหัวหน้าส่วนราชการใดมีความคิดริเริ่มหรือข้อเสนอนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
 ของกระทรวงมหาดไทย หรือจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม ก็ขอให้รีบดำเนินการ ซึ่ง
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยทุกท่านในที่นี้จะใช้ความ
 ร่วมมือสนับสนุนอย่างเต็มที่

๑. ให้เลขาธิการสภาการตำรวจระดับผู้บัญชาการเข้าร่วมประชุมกระรวง ฯ เนื่องจาก
 ได้พิจารณาเห็นว่า งานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
 ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะกรมตำรวจนั้น ครอบคลุมไปทั่วประเทศ
 และเห็นว่าการทำเนียบการต่าง ๆ ประสานสอดคล้องกันในทุกเขตพื้นที่ จึงขอให้เลขาธิการเชิญ
 ผู้บัญชาการตำรวจภูธร ๒, ๓ และ ๔ มาร่วมประชุมกระรวง ฯ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อจะได้รับทราบนโยบาย
 ปัญหาและแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ ไปพร้อมกัน

มติที่ประชุม รับทราบและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ

วาระที่ ๒ เรื่องรับทราบรายงานการประชุมกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑๒/๒๕๒๕ เมื่อวันที่ ๒๕
ถึงพฤษภาคม ๒๕๒๕

ประธาน เลขานุการได้ส่งรายงานการประชุมกระรวง ฯ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๒๕
 เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ให้รับทราบและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ

ปกปิด

- ๔ -

ชุดที่.....ของ.....
หน้า.....ของ.....หน้า

วาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

๓.๑ ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

การผังเมือง พ.ศ.๒๕๖๔

ว่าด้วยการผังเมือง เสนอว่า โดยที่สมควรกำหนดให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ในท้องที่
อำเภอเมือง อำเภอเมือง อำเภอเมือง อำเภอเมือง อำเภอเมือง อำเภอเมือง อำเภอเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้อง
ชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข การบริการ
สาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้
โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.๒๕๖๔
ร่างกฎกระทรวงนี้มีสาระสำคัญ คือ

๑. กำหนดให้ใช้ผังเมืองรวมในท้องที่ ๕ อำเภอ ของอำเภอเมืองมหาสารคาม
จังหวัดมหาสารคาม
๒. กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรการในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม
ตามร่างกฎกระทรวงนี้
๓. กำหนดประเภทของที่ดินเป็น ๕ ประเภท ได้แก่ ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย
หนาแน่นน้อย ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
ประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ ประเภทชนบทและเกษตรกรรม ประเภทที่โล่งเพื่อพัฒนาการ
และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ประเภทสถาบันการศึกษา ประเภทสถาบันศาสนา ประเภทสถาบัน
ราชการ การสาธารณสุขและสาธารณูปการ
๔. กำหนดการใช้ประโยชน์ และการห้ามใช้ประโยชน์ในที่ดินประเภทต่าง ๆ

ตามข้อ ๓

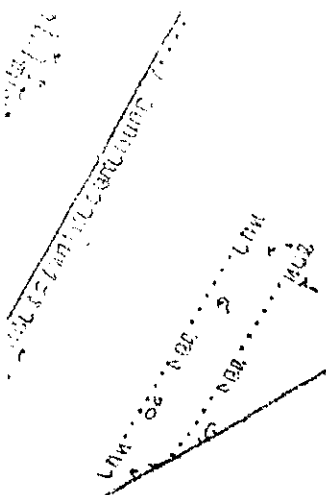
คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว
เห็นควรให้ดำเนินการต่อไปได้

ปลัดกระทรวงมหาดไทย ให้นำเสนอที่ประชุมกระทรวง ฯ พิจารณา

มติที่ประชุม เห็นชอบและให้ดำเนินการต่อไปได้

ปกปิด

๘/

ปกปิด
- ๕ -

วันที่..... พ.ศ.
ที่.....

๓. ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ ... (พ.ศ.) ว่าด้วยความในพระราชบัญญัติ
การผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔

สำนักผังเมือง เสนอว่า โดยที่สมควรกำหนดให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ในพื้นที่
ตำบลท่าพี่เลี้ยง ตำบลสนามชัย ตำบลหัวใหญ่ และตำบลท่าระเทก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการ
ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข โภชนาการ สาธารณะ และสภาพแวดล้อม
เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้ โดยอาศัยอำนาจตามความ
ในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔ ร่างกฎกระทรวงนี้มีการแก้ไข
คือ

๑. กำหนดให้ใช้ผังเมืองรวมในพื้นที่ ๔ ตำบล ของอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
จังหวัดสุพรรณบุรี
๒. กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรการในการวางและจัดทำผังเมืองรวม
ตามร่างกฎกระทรวงนี้
๓. กำหนดประเภทของที่ดินเป็น ๑๑ ประเภท ได้แก่ ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย
หนาแน่นน้อย ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
ประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ ประเภทธุรกิจ เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ประเภทสวน
และเกษตรกรรม ประเภทที่โล่งเพื่อพักผ่อนการ และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ประเภทสถานบริการ
ประเภทสถานเอนกประสงค์ ประเภทสถานราชการ การสาธารณสุขและสาธารณูปการ
๔. กำหนดการใช้ประโยชน์ และการห้ามใช้ประโยชน์ในที่ดินประเภทต่าง ๆ

ความข้อ ๓

คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว
มีมติให้ดำเนินการต่อไปได้
ปลัดกระทรวงมหาดไทย ให้นำเสนอสู่ที่ประชุมกระทรวง ฯ พิจารณา

ได้ขึ้น
ได้ขึ้น

ปกปิด

- ๒ -

ชุดที่.....ของ.....
หน้า.....ของ.....

* ๓.๓ ร่างพระราชบัญญัติโอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ในท้องที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเกษตรนิคม จังหวัดอุบลราชธานี ให้แก่วัดเมืองเคจ พ.ศ.

กรมที่ดิน เห็นว่า ราษฎร สภาตำบลเมืองเคจ อำเภอเกษตรนิคม และจังหวัดอุบลราชธานี ขอโอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์ "ที่พำเลียงส้วมบ้านเมืองเก่า" บางส่วนในท้องที่หมู่ที่ ๑ ตำบลเมืองเคจ ซึ่งมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑๐,๐๐๐ ไร่ โดยทางราชการได้ส่งงานทางสำมะโนเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๖ และได้ขึ้นทะเบียนที่สาธารณประโยชน์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๖ ให้แก่วัดเมืองเคจ เนื่องจากราษฎรเลิกใช้เลี้ยงส้วมร่วมกันมาประมาณ ๒๔ ปี เพราะมีราษฎรบุกรุกเข้าครอบครองที่สาธารณประโยชน์ และบางส่วนได้เป็นที่ตั้งวัดเมืองเคจนานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้ประกาศตั้งวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๐๕ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๓ ได้มีพระราชทานวิสุงคามสีมา และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๔ ตอนที่ ๖๐ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ ปัจจุบันมีเสนาสนะและถาวรวัตถุต่าง ๆ มากมาย

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินพำเลียงส้วมบ้านเมืองเก่า ราษฎรเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ปัจจุบันที่บางส่วนได้เป็นที่ตั้งวัดเมืองเคจ เนื้อที่ประมาณ ๓๔ ไร่ ๒ งาน ๐๕ ตารางวา ราษฎรได้ร่วมกันสร้างเสนาสนะและถาวรวัตถุไว้ หากที่จะโอนที่ดินเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามเดิมได้ และเพื่อให้พระเทพกระเทียมคณิสสรทางศาสนาและความสงบเรียบร้อยของราษฎรในท้องถิ่น จึงเห็นควรตราพระราชบัญญัติโอนที่ดินดังกล่าวให้แก่วัดเมืองเคจภายในระยะเวลาอันสมควรที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินสาธารณประโยชน์ "ที่พำเลียงส้วมบ้านเมืองเก่า" ขึ้นทะเบียนที่สาธารณประโยชน์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๖ ราษฎรเลิกใช้เลี้ยงส้วมร่วมกันมาหลายปี แม้มีราษฎรบุกรุกเข้าไปครอบครองที่สาธารณประโยชน์ และบางส่วนได้เป็นที่ตั้งวัดเมืองเคจนานแล้วก็ตาม แต่ที่ดินนี้ก็ยังคงเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ การที่จะใช้เป็นที่ตั้งวัดเมืองเคจย่อมจะกระทำไม่ได้ การที่กรมที่ดินมีหนังสือแจ้งให้จังหวัดดำเนินการโดยให้สภาตำบลนำมติของสภาตำบลที่ขอมีให้ถอนสภาพ และถือหลักฐานหนังสือของกรมที่ดินที่แจ้งว่าจะดำเนินการขอออกพระราชบัญญัติโอนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้แก่วัด เพื่อให้กรมการศาสนาดำเนินการ ขอตั้งวัดตามระเบียบของทางราชการ เป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ และกรมที่ดินไม่ควรที่จะรับรองว่าจะดำเนินการโอนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้แก่วัดได้ แต่ในเมื่อกรมการศาสนา

ปกปิด

๑๖/๑๒/๖๓
 ๑๖/๑๒/๖๓
 ๑๖/๑๒/๖๓

ปดปิก
 - ๓ -

จดที่.....ของ.....
 หน้า.....ของ.....

โจ้กล่าวเป็นการขอตั้งวัด เมืองเถกและนิยมาดเป็นนิติบุคคลไปแล้ว การที่จะให้มีการรื้อถอนย่อมจะกระทำ
 ไม่ได้อีกต่อไป ที่ประชุมจึงมีมติเห็นว่า เมื่อได้จัดตั้งวัดเมืองเถกไปแล้ว ก็ควรจะถอนการระบายนี้อย่าง
 ไรที่คืนแบ่งนี้ไว้แล้ววัดเมืองเถกเป็นการเฉพาะกรณี และเนื่องจากอาจมีการสร้างวัดที่ไปขอด้วย
 ข้อ ๑ (๑) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
 พ.ศ. ๒๕๐๕ เช่นเดียวกับวัดเมืองเถกอีก จึงเสนอเป็นข้อสังเกตให้กรมที่ดินและกระทรวงศึกษาธิการทราบ
 และปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายในการขอสร้างวัดโดยเคร่งครัด และมอบให้กรมที่ดินดำเนินการต่อไปได้

ปลัดกระทรวงมหาดไทย ให้นำเสนอที่ประชุมกระทรวง ฯ พิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วได้ตั้งข้อสังเกตว่า เนื่องจากการจัดตั้งวัดดังกล่าว
 ได้มีการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายตั้งแต่ต้น จนไม่สมควรแก้ไขให้ถูกต้องตาม
 วิธีขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องกล่าวเป็นพระราชบัญญัติโอนที่ดินสาธารณะ ฯ ให้แก่วัดเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งเมื่อ
 ผ่านของคณะรัฐมนตรีได้เคยกล่าวไว้หลายครั้งแล้วว่า เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องควบคุมมิให้มีการ
 กระทำที่ขัดต่อกฎหมายเกิดขึ้น เพราะหากปล่อยให้มีการกระทำที่ไม่ถูกต้องเกิดขึ้นแล้วก็จะแก้ไขได้ยาก

นอกจากนี้ ปรากฏว่าในขณะที่ได้มีการตั้งสำนักสงฆ์ต่าง ๆ ขึ้นในที่ดินสาธารณะ
 และเขตพื้นที่ป่าสงวนเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าไม่มีการควบคุมดูแลไว้ตั้งแต่ต้นก็จะเกิดปัญหาหาของมีขึ้นใน
 ค้างชั้น จึงขอให้กรมการปกครองได้สั่งการกำชับไปยังจังหวัดและอำเภอ รวมทั้งกัน มีให้ดูงานโดยเฉพาะ
 สถานการณ์ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ให้ช่วยกันควบคุมดูแลในเรื่องนี้ด้วย

เสร็จที่ประชุม เห็นชอบและให้ดำเนินการต่อไปได้

๓.๔ ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเพิกถอนหรือแก้ไขการขอสงวนที่ดิน
 แวดงสิทธิในที่ดิน หรือการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับยังหาทรัพย์สิน พ.ศ.

กรมที่ดิน เสนอว่า แท้เดิมกระทรวงมหาดไทยได้วางระเบียบว่าด้วยการเพิกถอน
 หรือการแก้ไขการขอสงวนที่ดินแสดงสิทธิในที่ดินหรือการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๐๖
 ซึ่งเป็นการวางระเบียบปฏิบัติความมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของ
 คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ปัจจุบันได้มีการยกเลิกมาตรา ๒๐ ดังกล่าวแล้ว
 ให้ใช้ความในบทเฉพาะกาลมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไข

ปกปิด

- ๔ -

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

หน้า.....ของ.....

เดิมเป็นประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ จึงจำเป็นต้องวางระเบียบกระทรวงมหาดไทยฉบับใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย โดยเนื้อหาสาระสำคัญคือ

๑. ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเพิกถอนหรือแก้ไขการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๖
๒. กำหนดวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการเพิกถอนหรือแก้ไข
๓. แก้ไขหลักการเดิมบางประการ เกี่ยวกับผู้มีอำนาจในการสั่งแก้ไขหรือเพิกถอน รวมทั้งระยะเวลาการแจ้งให้ผู้นั้นส่วนได้เสียทราบเพื่อให้โอกาสคัดค้าน

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว
มีมติให้ดำเนินการต่อไปได้

ปลัดกระทรวงมหาดไทย จึงนำเสนอสู่ประชุมกระทรวง ฯ พิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า กฎหมายในขณะนี้กำหนดให้อำนาจเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์ และการเพิกถอนหรือแก้ไขความร่างระเบียบนี้ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้อำนวยการจังหวัดน่าจะไม่สมควร เพราะฉะนั้นเพื่อความรอบคอบ จึงให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยนำเรื่องนี้กลับไปยังพิจารณาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่อื่นอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยถอนเรื่องกลับไปพิจารณาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กรมที่ดินอีกครั้งหนึ่ง

ปกปิด

๐/๖

(Faint handwritten notes or bleed-through from the reverse side of the page)

- 2 -

106.....
107.....

กรมตำรวจ เห็นว่า เนื่องจากข้อเท็จจริงที่คุณ ขำ เภดคงหลวง จังหวัดยะลา

เป็นห้องที่ให้ความเจริญ ราษฎรอาจมีอยู่หนาแน่น แต่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลจากสถานีตำรวจ สถานีเกษตรหลวง และเพื่อยุทธโยชน์ในด้านการปกครอง และช่วยความสะดวกให้แก่ประชาชนในท้องที่สมควรจัดตั้งสถานีตำรวจภูธรตำบลขึ้น จึงจำเป็นต้องยกบทระบวรกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้ โดยเอา 3 ยานางตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๔ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้มีสาระสำคัญ คือ ให้จัดตั้งสถานีตำรวจภูธรตำบลขึ้น เรียกว่า "สถานีตำรวจภูธรตำบลลูกกลุ่ม" ตั้งที่ทำการที่ตำบลลูกกลุ่ม มีเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตการปกครองโดยตำบลลูกกลุ่ม โดยให้อยู่ในความปกครองของสถานีตำรวจภูธรอำเภอคงหลวง จังหวัดมณฑล

คณะกรรมการพิจารณาของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว
มีมติให้ดำเนินการต่อไปได้

ปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้นำเสนอที่ประชุมกระทรวง ฯ พิจารณา

ประเด็น ใกล้เคียงว่า ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปประจำที่สถานีตำรวจหรือ
 ตำบลนอกชุมชนนั้น ขอให้หน่วยงาน รับผิดชอบเลือกเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีคุณภาพและมีความประพฤติดี เพื่อให้สามารถ
 ให้ความคุ้มครองและดูแลและเห็นถึงการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ประชาชนในท้องที่ ทั้งนี้ เนื่องจาก
 สถานีตำรวจหรือตำบลดังกล่าวอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลจากการควบคุมดูแลของผู้นำระดับรัฐ
 หากมีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่มีคุณภาพหรือมีความประพฤติที่ไม่ดี ก็จะเป็นการไปสร้างความเสียหาย
 ให้กับประชาชน

มัตถ์ประชุม เห็นชอบและให้คำเฝ้าการจะไม่

วันที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

આચાર્યશ્રીનાં સંસ્કૃત ગ્રંથોનાં સંક્ષેપિત સંસ્કૃત સારો

ปลัดกระทรวงมหาดไทย ขึ้นใจว่า จากการที่ ราชภา รัตนศิริว่าภาวกระทรวงมหาดไทย
โก้นั้นโดยนัยที่จะปรามปรามและควาถ่วงยารัฐสงครามทุกกระเทือนอย่างชยเนื่องและจริงจึงนั้น ปรากฏว่า

មកជិត